

PROKURATUUR

Hr Raivo Aeg
Justiitsministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie: 05.06.2020 nr 10-4/3688-1
Meie: 29.06.2020 nr RP-1-7-/20/936

Arvamus Eesti maksejõuetusmenetluste efektiivsemaks muutmise võimaluste analüüs-kontseptsioonile

Prokuratuur tänab Teid võimaluse eest anda arvamust maksejõuetusmenetluste efektiivsemaks muutmise võimaluste analüüs-kontseptsioonile.

Riigiprokuratuur toetab analüüs-kontseptsioonis toodud järeldusi ja ettepanekuid, mis puudutavad saneerimismenetluse raames käsitletud olulisemaid aspekte, samuti füüsilise isiku kohustustest vabastamise menetluse tõhusust tervikuna. Seoses maksejõuetusmenetlusega soovib Prokuratuur osundada alljärgnevatele aspektidele.

Olulisema muudatusena näeb Prokuratuur ette PankrS täiendamist sättega, mis käsitleks pankrotistunud juriidilise isiku kui kahtlustatava või süüdistatava esindusõigust, mille kohta käesolevaga seaduses konkreetne regulatsioon puudub. Prokuratuur on oma praktika eeltoodud olukorras kujundanud selliselt, kus kokkulepped ja oportuuniteedimäärused allkirjastavad samaaegselt nii juhatuse liige kui pankrotihaldur, kuivõrd ainult juhatuse liikmel on esindusõigus, samas kui pankrotihalduril on ainsana pankrotivara käsutamise õigus. Regulatsiooni konstrueerimine vajab põhjalikumalt analüüsi kõrvaldamaks võimalikud tekkivad puudujäägid ja kitsaskohad praeguse rakendatava praktika puhul.

PankrS § 29 sätestab pankrotiavalduse menetluse raugemise pankrotti välja kuulutamata eeldused, mille korral kohus lõpetab menetluse pankrotti välja kuulutamata raugemise tõttu olenemata võlgniku maksejõuetusest, kui võlgnikul ei jätku vara pankrotimenetluse kulude katteks ning ei ole võimalik vara tagasi võita või tagasi nõuda, sh puudub võimalus esitada nõue juhtorgani liikme vastu ning juhul, kui võlgniku vara koosneb peamiselt tagasivõitmise nõuetest ja nõuetest kolmandate isikute vastu ning nende nõuete rahuldamine on vähetõenäoline. Kui võlgnik, võlausaldaja või kolmas isik tasub pankrotimenetluse kulude katteks deposiidi selleks ettenähtud kontole, ei lõpeta kohus menetlust. Prokuratuur näeks võimaliku lahendusena eelnimetatud olukordades ette võimaluse deposiidi tasumise riigipoolse finantseeringuna teatud

juhtudel, mis võimaldaks ajutisel pankrotihalduril pankrotiavaldust analüüsida võimalikult põhjalikult, otsustamaks vajadusel kuriteoteate esitamise vajalikkuse ja põhjendatuse üle.

Maksejõuetusmenetluse raames on Prokuratuuri hinnangul oluline täiendada ka PankrS § 45 toodud pankrotivõlgniku vara konfiskeerimise tagamise korda, kuivõrd võimaliku tulevase konfiskeerimisotsustuse adressaadi pankroti korral on konfiskeerimise tagamise võimalused kehtivas õiguses puudulikud, mistõttu PankrS § 45 võimaldab mõningaid kuritarvitusi (vt RKKKm 3-1-1-68-16, p-d 48-50). Praktikas esineb olukordi, kus kuriteoga saadud vara, mis on näiliku tehinguga üle antud kolmandale isikule ja arestitud kriminaalasjas konfiskeerimise tagamiseks, vabaneb kolmanda isiku „kunstliku“ pankrotiga aresti alt, mis läbi muutub vara konfiskeerimine faktiliselt ja mõnikord ka juriidiliselt võimatuks. Seetõttu väheneb oluliselt ka KarS §-des 83-83² ette nähtud mõjutusvahendite tõhusus, mistõttu näeb Prokuratuur võimaliku lahendusena ette PankrS § 45 muutmist selliselt, et kriminaalmenetluses konfiskeerimise tagamiseks varale seatud arest jääks püsima ka pankroti väljakuulutamise järel.

Viimasena soovib Prokuratuur välja tuua tähelepaneku, mis võimaldaks pankrotiavaldust menetleval kohtunikul rakendada riikliku sundi olukordades, kus pankrotimenetluse käigus on tuvastamist leidnud asjaolu, milles isik on oma kohustusi rikkudes jätnud pankrotiavalduse õigeaegselt esitamata ning millisel tegevusel esinevad seetõttu rasked tagajärjed. Pankrotiavalduse õigeaegselt esitamata jätmise koosseis oli varasemalt sätestatud KarS §-s 385¹, kuid eelmainitu on siiski tänaseni aktuaalne, mistõttu vajaks põhjalikumalt analüüsi ja kaalumist eeltoodud riikliku sunni rakendamise pädevuse andmine pankrotiasja menetlevale kohtunikule.

Võttes arvesse eeltoodut, toetab Prokuratuur kõnealust analüüs-kontseptsiooni ja selle eesmärki pakkumaks parimaid võimalikke lahendusi Eesti õiguse parendamiseks ning maksejõuetusmenetluse efektiivsemaks muutmiseks.

Austusega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Parmas
riigi peaprokurör